

Isabel Pujol, degana de la Facultat de Lletres de la UdG: "Conèixer l'alumnat és clau per detectar els plagis fets amb IA"

El Consell de Govern aprovarà al setembre un codi ètic que exigirà declarar quan i com s'ha utilitzat aquesta tecnologia

Actualment, la Facultat de Lletres ofereix set graus i, per primera vegada, tots disposen d'una doble titulació associada. Les matriculacions es mantenen estables en el conjunt dels estudis, amb repunts puntuals que Pujol vincula, entre altres factors, a les campanyes de promoció als instituts. Aquest curs, per exemple, associa l'augment de les matriculacions al grau en Geografia amb l'Olimpíada de Geografia, una activitat adreçada a alumnes de segon de batxillerat que té com a objectiu promoure aquesta disciplina i els seus estudis. En termes generals, Pujol considera que les matriculacions, en relació amb la capacitat de la facultat, estan «perfectament dimensionades» i dins dels estàndards. Un dels reptes principals que la degana admet que afronta la universitat és la incorporació de la intel·ligència artificial: «Ha vingut per quedar-se», afirma. Al setembre, el Consell de Govern aprovarà un codi ètic que establirà les bases per a un ús responsable i honest de l'eina. El codi explicita que «l'estudiantat haurà de fer constar quan i com ha fet servir el recurs de la IA». Pujol admet que no pot combatre'n l'ús, sinó que la universitat ha de trobar noves maneres d'adaptar-se al nou paradigma i «fomentar-ne l'ús responsable i transparent». Aquesta iniciativa se suma a l'aplicació de la nova normativa per combatre el frau acadèmic, vigent des de finals del curs passat. Segons Pujol, el professorat havia detectat un augment de l'ús de dispositius electrònics durant els exàmens i les proves d'avaluació. Aquests aparells són cada vegada més petits i difícils de detectar, fet que ha portat la universitat a endurir les mesures de control: «Els alumnes només podran portar un bolígraf; tota la resta s'haurà de deixar en un lloc apartat de l'aula». La professora mostra la seva preocupació pels ràpids avenços dels models d'IA generativa, ja que considera que «s'alimenta de les nostres idees». Pujol defensa que el motor creatiu continua sent l'expert humà, que planteja les preguntes, aporta noves visions i defineix els enfocaments, mentre que l'eina informàtica s'encarrega d'interrelacionar i aglutinar aquesta informació. Adverteix, però, que, segons com es formulin els prompts —és a dir, les demandes que es fan a la IA—, l'eina pot acabar apropiant-se de la idea original. En el camp de la investigació, creu que «s'haurà d'anar amb especial cura» per evitar que plagii idees originals. La degana preveu que cada vegada es tindrà més en compte el valor humà dels estudis, és a dir, tot allò que la màquina no pot fer sola: «La manera de plantejar-ho, el perquè ho planteges, les dades amb què treballes i, sobretot, com ho presentes: tot això és feina de l'expert». Aquesta filosofia també s'aplica als treballs acadèmics: «En el futur, el que s'avaluarà serà el plantejament del treball i la creativitat», pronostica. Davant les veus de diversos àmbits acadèmics que asseguren que durant els darrers anys ha baixat el nivell dels estudiants, Pujol matisa aquesta percepció: «Tot i que hi ha part de raó, cada vegada observem més diversitat a l'aula». Assegura que «conviu currículums molt limitats amb d'altres amb molt de potencial». Precisa que els coneixements dels estudiants actuals són diferents dels de fa anys i estan adaptats al context actual: «He tingut alumnes bons que no sabien llegir l'hora amb el rellotge de broques perquè sempre l'han vista en format digital», exemplifica, i reivindica que «cal descobrir quin potencial porten aquestes noves generacions». A causa de l'ús generalitzat de la intel·ligència artificial entre els estudiants universitaris, «els treballs perfectament redactats generen sospita». Recorda que antigament l'excel·lència també es posava en dubte davant la possibilitat que el contingut s'hagués copiat d'un llibre. Cada alumne s'ha de guanyar la confiança del professorat demostrant que també despunta en altres àmbits. Segons Pujol, «conèixer bé els alumnes és l'eina definitiva per detectar el plagiat». En el discurs de presa de possessió, el passat 18 de març, la professora va posar sobre la taula diversos compromisos, com ara

garantir la qualitat dels estudis de grau i màster, crear espais de reflexió, aconseguir més projecció exterior i trobar solucions imaginatives davant la manca de recursos. Aquest curs, la primera tasca destacada del nou equip de govern serà acreditar tots els estudis davant l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU Catalunya), un procés que Pujol confia que es tradueixi en «una valoració positiva». A partir del curs següent i durant els sis anys de mandat, l'equip es proposa escollir cada any un tema d'interès general que permeti treballar-lo de manera continuada i transversal entre els diferents col·lectius de la universitat.

Font del document:

<https://www.diaridegirona.cat/girona/2026/08/27/isabel-pujol-degana-facultat-lletres-133639532.html>